

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди

БУДИНКИ ТА СПОРУДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

ДБН В.2.2-3-97

Зміна № 2

Цей документ, незважаючи на його автентичність з оригіналом (друкованим чи віртуальним виданням), носить інформаційно-довідковий характер (для некомерційної діяльності) і не має статусу офіційного, навіть якщо це зазначено у тексті (електронній чи сканованій версії).

Київ

Мінрегіонбуд України 2008

Будинки і споруди

Будинки та споруди навчальних закладів

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Відкрите акціонерне товариство "Український зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву" (ВАТ "КиївЗНДІЕП") за участю ДУ "Інститут гігієни та медичної екології ім.О.М.Марзеєва" АМН України; УкрНДІ пожежної безпеки МНС України
- 2 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 18.03.2008 р. № 129, чинна з 2008-10-01

ТЕКСТ ЗМІНИ

По всьому тексту державних будівельних норм замінити посилання на додаток 8 із зазначеною позицією нормативного документа: "п.1" на: "ДБН 360"; "п.2" на: "ДБН В.2.2-15"; "п.3" на: "ДБН В.2.2-9"; "п.5" на: "ДБН В.1.1-7"; "п.6" на: "СНиП 2.04.01"; "п.7" на: "СНиП 2.04.05"; "п.8" на: "ДБН В.2.5-20"; "п.9" на: "ДБН В.1.1-7"; "п.10" на: "СНиП 2.09.02"; "п.11" на: "СНиП 2.09.04"; "п.12" на: "СНиП 3.05.06"; "п.13" на: "СНиП 3.05.07"; "п.14" на: "ДБН В.2.5-28"; "п.15" на: "ДБН В.1.1-12"; "п.16" на: "ДБН В.2.2-17"; "п.17" на: "ДБН В.2.5-23"; "п.18" на: "ПУЭ"; "п.19" на: "ДСанПіН 5.5.6.009"; "п.20" на: "СанПіН 42-121-4719".

Вступ. У першому абзаці, першому пункті переліку після слова: "лицеїв" додати: "колегіумів" / далі - за текстом.

Пункт 1.1. Викласти в новій редакції:

"При проектуванні навчальних закладів необхідно організувати доступність учнів та студентів з обмеженими фізичними можливостями (насамперед тих, які пересуваються на кріслах-колясках) до будинків та їх приміщень з урахуванням вимог ДБН В.2.2-9 і ДБН В.2.2-17".

Пункт 2.13. Другий абзац доповнити у дужках: "(ДБН В.2.2-13)".

Пункт 3.1. Доповнити п'ятим абзацом:

"При розробці об'ємно-планувальних і конструктивних рішень будинків навчальних закладів для будівництва в різних природно-кліматичних і гірничо-геологічних умовах необхідно враховувати вимоги ДБН В.1.1-5, ДБН В.1.1-12, ДБН В.2.6-31, ДБН В.1.2-2, СНиП 2.01.01".

Пункт 3.3, а). У третьому пункті переліку замінити слова: "навчальні секції 5-11 -х класів" на: "навчальні секції 5-12-х класів", далі - за текстом.

Пункт 3.13. Перший абзац викласти в новій редакції:

"Висота поверхів навчальних приміщень встановлюється виходячи із того, що висоту навчальних приміщень від підлоги до стелі слід приймати не менше 3,3 м. В умовах реконструкції допускається приймати висоту навчальних приміщень від підлоги до стелі 3 м".

У другому абзаці замінити слова: "лабораторій обчислювальної техніки" на: "кабінетів обчислювальної техніки", а в кінці речення, після слів: "...не менше 4,2 м" доповнити словами у дужках: "(від підлоги до підлоги наступного поверху)".

Пункт 3.17. Замінити слова у дужках: "(додаток 8, п.17)" на: "(ДСанПіН 5.5.6.009)".

Пункт 3.25. Замінити словами у дужках: "(додаток 8, п.п.3; 4; 5)" на: "(ДБН В.2.2-9, ДБН В.1.1-7, ДБН В.2.5-13)".

Пункт 3.43, таблиця 4.

Місце зміни	Надруковано	Повинно бути
Колонка 2, рядок 1	2,4	2,4 (див. примітку 2)
Колонка 2, рядок 2	2,4	2,4 (див. примітку 2)
Колонка 2, рядок 4	2,8	2,8 (див. примітку 2)

Пункт 3.58. Після першого речення додати у дужках: "(ДБН В.2.2-13)".

Пункт 3.70. Після першого речення додати у дужках: "(ДБН В.2.2-16)".

Пункт 3.72. У першому абзаці, другому пункті переліку замінити слова у дужках: "(5-11-й класи)" на: "(5-12-й класи)" і далі - за текстом.

Пункт 3.81. У першому пункті переліку замінити слова: "40 місць" на: "20 місць".

Пункт 3.88. таблиця 16.

Місце зміни	Надруковано	Повинно бути
Колонка 1, рядок 6	10-11-х класів	10-12-х класів
Колонка 1, рядок 11	2-11-х класів	2-12-х класів

Пункт 3.93, третій абзац. Замінити слова: "5-11 -х класів" на: "5-12-х класів" і далі-за текстом.

Пункт 4.3. Перший абзац викласти в новій редакції:

"На вводі водопроводу від зовнішньої мережі слід встановлювати лічильник води. При підключенні внутрішньої системи гарячого водопостачання до зовнішньої мережі необхідно встановлювати лічильник гарячої води на подавальному і циркуляційному трубопроводах. На вводі водопроводу від зовнішньої мережі з тиском 0,3 МПа і більше слід встановлювати регулятор прямої дії для зниження тиску у внутрішній системі водопостачання до потрібного рівня".

Пункт 4.6.

Місце поправки	Надруковано	Повинно бути
Перший абзац	лабораторіх	лабораторіях

Пункт 4.7. Вилучити слово: "приладів".

Пункт 4.8. Після першого речення додати у дужках: "(ДБН В.2.2-13)".

Друге речення викласти в новій редакції:

"Басейни слід проектувати з пристроями вторинного використання тепла води, що скидається, застосовуючи рекуперативні теплообмінники або, за обґрунтування, теплові насоси".

Пункт 4.9. Викласти в новій редакції:

"В їдальнях навчальних закладів необхідно встановлювати прилади для резервного гарячого водопостачання, використовуючи теплоту конденсації холодильного агента технологічних холодильних установок або електричні водонагрівачі".

Пункт 4.11. Доповнити реченням:

"Максимальна розрахункова температура теплоносія, який подається до опалювальних приладів загальноосвітніх навчальних закладів, не повинна перевищувати 90°C в двотрубних і 95°C в однотрубних системах".

Пункт 4.12. Друге речення викласти в новій редакції:

"За неможливості підключення до систем централізованого тепlopостачання слід проектувати відповідно до норм (СНиП II-35) місцеві теплогенератори, які рекомендується передбачати за обґрунтування разом з альтернативними джерелами, наприклад, з тепловими насосами і сонячними колекторами, які можуть застосовуватися в разі активного використання будинку влітку. За наявності відповідного дозволу енергопостачальної організації рекомендується проектувати електричну теплоаккумуляційну кабельну"

систему опалення зі споживанням енергії виключно вночі за пільговим тарифом, виконуючи вимоги ДБН В.2.5-24, в тому числі щодо безпеки експлуатації".

Пункт 4.13. *Друге речення викласти в новій редакції:* "Прилади обліку теплоспоживання мають встановлюватися також в окремих блоках навчального комплексу, в яких здійснюється самостійна господарська діяльність."

Пункт 4.14, таблиця 17.

Місце зміни (поправки)	Надруковано	Повинно бути	
		(3)	(3)
Колонка 3-4, рядок 3	16 м ³ /год на 1 люд.	(3)	(3)
Колонки 3-4, рядок 7	Те саме	За розрахунком	
Колонка 2, рядок 20	116	16	
Колонка 4, рядок 20	1,5	(1,5)	

Примітку 3 викласти в новій редакції:

"**Примітка 3.** Вентиляція виробничих приміщень навчальних закладів має проектуватися відповідно до технологічного завдання."

Доповнити новою приміткою:

"**Примітка 4.** Розрахунок повітрообміну в приміщеннях басейнів має проводитись з урахуванням запобігання випадінню конденсату на поверхні огорож."

Пункт 4.16. *Викласти в новій редакції:*

"Приплив свіжого повітря в навчальні приміщення і витяжку з них слід передбачати припливно-витяжними установками з використанням теплоти витяжного повітря для підігріву припливного повітря.

Допускається передбачати подавання свіжого повітря через верхні фрамуги вікон:

- в навчальні приміщення з кількістю місць до 20 включно;
- в навчальні приміщення з кількістю місць до 30 включно, якщо навчальний заклад проектується для районів, де нормативна (СНІП 2.04.05 і СНІП 2.01.01) температура зовнішнього повітря взимку за параметрами Б становить мінус 18°C і вище;
- в загальноосвітніх навчальних закладах з кількістю учнів до 150.

В разі подавання в навчальні приміщення свіжого повітря через верхні фрамуги вікон витяжна вентиляція з них повинна проектуватися з природним спонуканням без дефлекторів з розрахунку однократного обміну за годину."

Пункт 4.17. *Доповнити реченням:*

"Витяжні системи від приміщень приготування їжі і загальних туалетів мають проектуватися з повітропроводів класу "Г". Викид повітря від цих приміщень має бути організований вище покрівлі найвищої в радіусі 50 м частини будинку".

Пункт 4.19. *Другий абзац викласти в новій редакції:*

"В актових залах та аудиторіях на 150 місць і більше відповідно до завдання на проектування допускається забезпечувати оптимальні параметри внутрішнього повітря, передбачені СНІП 2.04.05".

Пункт 4.20. *Викласти в новій редакції:*

"Системи опалення повинні проектуватися із встановленням автоматичних регуляторів теплового потоку, які забезпечують погодне регулювання і програмне зниження температури внутрішнього повітря у неробочий час на абонентському вводі теплової мережі, а за наявності самостійних систем, які обслуговують їдальню, навчальні майстерні та інші групи приміщень, - безпосередньо на відгалуженнях до цих груп приміщень. Окрім того, автоматичні терморегулятори прямої дії мають встановлюватися на підводках до опалювальних приладів. В приміщеннях, де встановлені декілька опалювальних приладів, рекомендується встановлювати автоматичні терморегулятори на приладах, загальна теплова потужність яких становить не менше 50 %

загальної теплової потужності всіх приладів приміщення з встановленням на інших приладах запірної арматури з відповідною пропускною спроможністю."

Пункт 4.21. Викласти в новій редакції:

"Газопостачання в будинках навчальних закладів виконують відповідно до ДБН В.2.5-20. Витрати газу в лабораторіях вищих навчальних закладів необхідно приймати відповідно до технологічного завдання."

Пункт 4.22. Викласти в новій редакції:

"У технічному підпіллі, підвальному і цокольному поверхах, а за їх відсутності на першому поверсі будинків навчальних закладів газифікованих населених пунктів слід передбачати контроль концентрацій вибухонебезпечних газів з виходом на попереджувальну сигналізацію і на диспетчерську службу."

Пункт 4.23. Замінити слова в дужках: "(додаток 8, п.12; 13; 17; 18)" на: "(СНИП 3.05.06, СНИП 3.05.07, ДБН В.2.5-23, ПУЭ, ПУЕ)".

Пункт доповнити другим реченням:

"Кабельні лінії і системи електропроводки повинні відповідати вимогам пожежної безпеки згідно з додатком Т ДБН В.2.2-9".

Підрозділ "Зв'язок та сигналізація". Замінити назву "Зв'язок та сигналізація" на: "Системи зв'язку та сигналізації".

Пункт 4.29. Викласти в новій редакції:

"Будинки та споруди навчальних закладів повинні обладнуватися мережами єдиної національної системи зв'язку, телевізійного та проводового мовлення".

Пункт 4.30. Викласти в новій редакції:

"Розрахунок ємності лінійних споруд мережі зв'язку будинків та споруд навчальних закладів слід виконувати згідно з ВБН В.2.2-45-1 із забезпеченням можливості обов'язкового встановлення абонентських кінцевих пристроїв в приміщеннях чергового персоналу, в технологічних приміщеннях у відповідності з вимогами норм, в приміщеннях директора, заступників директора, приймальної, завучів, канцелярії, медичній кімнаті (кабінеті медсестри) та кабінеті лікаря, кабінеті психолога, стоматологічному кабінеті, методичному кабінеті, кабінеті інформатики та обчислювальної техніки, завідуючого їдальнею".

Пункт 4.31. Викласти в новій редакції:

"Абонентські розетки проводового мовлення встановлюються в приміщеннях чергового персоналу, адміністративно-господарських приміщеннях, медичній кімнаті (кабінеті медсестри) та кабінеті лікаря, завідуючого їдальнею".

Пункт 4.32. Викласти в новій редакції:

"Абонентські приєднувальні засоби телевізійного мовлення встановлюються в приміщеннях директора, заступників директора, завучів, приймальної, кабінетах іноземної мови, універсальному залі, спеціалізованих навчальних кабінетах, кабінетах інформатики та обчислювальної техніки, кабінетах-лабораторіях, зальних приміщеннях клубно-видовищної групи та бібліотеки".

Пункт 4.33. Викласти в новій редакції:

"В будинках та спорудах навчальних закладів відповідно до завдання на проектування, а в загальноосвітніх школах місткістю 36 класів і більше мережа зв'язку повинна передбачати можливість організації відомчого телефонного зв'язку з встановленням абонентських пристроїв у приміщеннях директора, заступників директора, завучів, приймальної, канцелярії, медичній кімнаті (кабінеті лікаря), кабінеті психолога, стоматологічному кабінеті, методичному кабінеті, кабінеті інформатики та обчислювальної техніки, завідуючого їдальнею, препаратурських-ресурсних, приміщеннях інструкторів, кіноапаратній, радіовузлі, приміщеннях студійно-гурткових занять, кімнатах техперсоналу, слюсаря, господарській майстерні".

Пункт 4.34. Викласти в новій редакції:

"Звукопідсилення в приміщеннях клубно-видовищного та фізкультурно-спортивного призначення та інших необхідно передбачати при об'ємі цих приміщень більше 2000 м³, або якщо відстань від первинного джерела звуку до віддаленого слухача складає більше 25 м.

За показників менше зазначених необхідність застосування систем звукопідсилення повинна визначатися завданням на проектування".

Пункт 4.35. Викласти в новій редакції:

"В будинках та спорудах навчальних закладів необхідно передбачати радіотрансляційні вузли відомчого мовлення та мережі для звукопідсилення і трансляції повідомлень, фонових музичних програм та ін.

Джерела звуку необхідно встановлювати у приміщеннях з постійним та тимчасовим перебуванням людей.

Використання систем звукопідсилення на території для проведення спортивних та масових заходів повинно визначатися завданням на проектування.

Системи звукопідсилення, як правило, повинні бути суміщеними з системами пріоритетного оповіщення та забезпечувати вимоги щодо виконання СОЗ-СО5 відповідно до 7.10-7.19 ДБН В.1.1.7".

Підрозділ "Зв'язок та сигналізація" доповнити новими пунктами:

"4.36 Будинки та споруди навчальних закладів повинні бути обладнані автоматичними системами сигналізації та регламентації часу. Приміщення 1-х класів загальноосвітніх навчальних закладів повинні виділятися для окремих програм.

Допускається використання системи звукопідсилення та оповіщення для передавання (трансляції) сигналів регламентації часу.

4.37 Вертикальне прокладання мереж зв'язку та сигналізації у будинках та спорудах навчальних закладів, як правило, повинно передбачатися приховано в окремих трубах-стояках із влаштуванням у відповідності з ВСН 60 окремих поверхових розподільних монтажних шаф систем зв'язку та сигналізації.

4.38 Прокладання мереж зв'язку та сигналізації від поверхових розподільних шаф і вводи їх до приміщень повинно виконуватися приховано.

Конструкції вводів повинні мати можливість вільного прокладання, доповнення та заміни кабелів і проводів абонентських мереж.

4.39 Проектом необхідно передбачати заходи, що захищають від несанкціонованого проникнення в монтажні розподільні шафи і інші споруди, приміщення та обладнання мереж зв'язку і сигналізації.

4.40 Антенні пристрої систем ефірного телебачення, супутникового зв'язку і телебачення повинні розташовуватися в тих місцях, де вони не погіршують архітектурного вигляду будинків. Як правило, розміщувати їх необхідно на покрівлі будинків з урахуванням додаткових механічних навантажень. Розміщення антенних пристроїв на фасадних стінах, балконах не допускається.

4.41 Блискавкозахист стояків ліній мережі проводового мовлення, щогл телеантен (у т.ч. і супутникових) виконується згідно з ВСН 60, ВСН 1 і РД 34.21.122.

Заходи щодо вирівнювання потенціалів металевих частин обладнання систем зв'язку та сигналізації згідно з НПАОП 40.1-1.32 визначаються комплексно для металевих конструкцій та всього електрообладнання будинків та споруд навчальних закладів.

4.42. Охоронною сигналізацією з виведенням сигналу на пульт чергового диспетчерської сигналізації або пульт централізованого нагляду служби охорони повинні обладнуватися приміщення зберігання навчальної зброї, кабінети інформатики та обчислювальної техніки, протипожежної автоматики, електроцитові, входи до технічних приміщень та виходи на покрівлю будинку, входи до машинного відділення ліфтів.

Обладнання охоронною сигналізацією інших приміщень будинків та споруд навчальних закладів, в яких зосереджені матеріальні цінності, визначається завданням на проектування.

Організаційно-технічні заходи щодо передавання сигналів охоронної сигналізації службам відомчої або

державної охорони визначаються взаємно погодженим завданням на проектування.

4.43 Вимоги щодо обладнання будинків та споруд навчальних закладів автоматичною пожежною сигналізацією та системою оповіщення про пожежу і керування евакуацією людей викладені в ДБН В.1.1-7 і ДБН В.2-5-13".

Додаток 1, таблиця 1. Викласти в новій редакції:

Основні типи загальноосвітніх навчальних закладів

Таблиця 1

Тип закладу за рівнем навчання	Кількість років навчання	Кількість паралелей класів	Тип закладу за кількістю класів	Місце розташування: місто або селище міського типу (М), сільське поселення (С)
Загальноосвітній навчальний заклад I ступеня (початкова школа)				
1-4-й класи	4	1	4	С
		3	12	М
		4	16	М
Загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів (основна школа)				
1-9-й класи	9	1	9	С
		2	18	М
		3	27	М
		4	36	М
Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів (середня загальноосвітня школа)				
1-12-й класи	12	1	12	С
		2	24	М, С
		3	36	М, С
Гімназія				
5-12-й класи	8	1	8	М, С
		2	16	М
		3	24	М
Ліцей*)				
10-12-й класи	3	3	9	М
		4	12	М
		6	18	М
Колегіум				
10-12-й класи	3	3	9	М
		4	12	М
		6	18	М

*) Допускається організація допрофільної підготовки учнів з поглибленим вивченням предметів окремих напрямків з 7-го, 8-го або 9-го класів.

Примітка 1. Загальна місткість загальноосвітніх навчальних закладів встановлюється завданням на проектування в залежності від кількості учнів та нормативної наповнюваності класів, встановленої Міністерством освіти і науки України.

Примітка 2. Зменшення наповнюваності класів для шкіл сільської місцевості приймається за узгодженням з Міністерством освіти і науки України.

Додаток 5, таблиця

Місце зміни	Надруковано	Повинно бути
Колонка 1, рядок 2	-універсальні	- універсальні (загальнофізичної підготовки і спортивних ігор)
Колонка 1, рядок 6	- загальнофізичної підготовки	- тренажерно-гімнастичні

Додаток 7, таблиця. Викласти в новій редакції:

"Додаток 7

(рекомендований)

Склад та площі приміщень їдальні на сировині для загальноосвітніх навчальних закладів

Назва приміщення	Площа приміщення (не менше), м ² , в закладах місткістю							
	4 класи 100/120 учнів ¹⁾	8 класів 200/240 учнів ²⁾	9 класів 225/360 учнів ²⁾	12 класів 300/360 учнів ²⁾	18 класів 450/540 учнів ²⁾	24 класи 600/720 учнів ²⁾	27 класів 675/810 учнів ²⁾	36 класів 900/1080 учнів ²⁾
1 Обідній зал (з зоною для першокласників) і роздавальна	35/40+12 35/40 п.м.	75+16/90+16 75/90 п.м.	75+16/90+16 75/90 п.м.	100+18/120+18 100/120 п.м.	150+18/180+18 150/180 п.м.	200+24/240+24 200/240 п.м.	225+24/270+24 225/270 п.м.	300+24/360+24 300/360 п.м.
- умивальня перед обіднім залом	4 2 ум-ки	8/10 4/5 ум-ків	8/10 4/5 ум-ків	10/12 5/6 ум-ків	16/18 8/9 ум-ків	20/24 10/12 ум-ків	24/28 12/14 ум-ків	30/36 15/18 ум-ків
- буфетна стійка та комора	24 (16+8)	24 (16+8)	24 (16+8)	24 (16+8)	26 (16+10)	26 (16+10)	26 (16+10)	26 (16+10)
2. Кухня, в тому числі:	-/48	63	63	73	89	89	96	96
- гарячий цех	- / (20)	(30)	(30)	(35)	(43)	(43)	(50)	(50)
- холодний цех та різання хліба	- / (8+4)	(9+4)	(9+4)	(9+4)	(10+4)	(10+4)	(10+4)	(10+4)
- м'ясний та рибний цехи	- / (5+5)	(6+6)	(6+6)	(8+8)	(10+10)	(10+10)	(10+10)	(10+10)
- овочевий цех	- / (6)	(8)	(8)	(10)	(12)	(12)	(12)	(12)
3. Мийна столового, буфетного та кухонного посуду	- / 15 (9+6)	18 (12+6)	18 (12+6)	18 (12+6)	23 (16+7)	32 (25+7)	32 (25+7)	32 (25+7)
4 Охолоджувальна камера:								
- м'ясних продуктів	- / } 7	} 8	} 9	} 9	4	4	4	4
- рибних продуктів	- / }				4	4	4	4
- молочних продуктів, жирів та гастрономії	- / }				4	4	4	4
- овочів	- / }	4	4	4	4	4	4	4
- харчових відходів (в т ч неохолоджуване приміщення)	- / 2	3	3	4	4+4	4+4	4+4	4+4
5 Комора сухих продуктів, овочів, напоїв, соків	- / 14 (8+6)	- / 14 (8+6)	- / 14 (8+6)	20 (6+6+8)	26 (8+8+10)	32 (10+10+12)	32 (10+10+12)	32 (10+10+12)
6. Завантажувальна і тарна	- / 10 (6+4)	12 (8+4)	12 (8+4)	12 (8+4)	14 (10+4)	18 (12+6)	18 (12+6)	18 (12+6)
7 Мийна для яєць	- / -	5	5	5	6	6	6	6
8. Інвентарна, білизняна	- / 4	4	4	4	5	5	5	5
9 Гардеробна для персоналу з душовою та вбиральною	- / 10 (6+4)	10 (6+4)	10 (6+4)	10 (6+4)	12 (8+4)	15 (9+6)	15 (9+6)	15 (9+6)
Разом:	63/189	268/285	269/286	311/333	409/441	491/535	527/576	608/674

¹⁾ Для загальноосвітніх навчальних закладів на 4 класи наведено два варіанти: буфет на 35 пос.місць або їдальня на 40 посадочних місць (п.м.)

²⁾ Наведено два варіанти їдальні: для закладів з наповнюваністю класів 25 і 30 учнів".

Додаток 8. *Замінити назву:* "Список основних нормативних документів, що використовуються при проектуванні будинків навчальних закладів, на які наведені посилання у цих нормах" *на:* "НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ".

Замінити нормативні посилання на такі НД:

"ДБН 360-92*" *на:* "ДБН 360-92**";

"СНИП 2.08.01-89 Жилые здания" *на:* "ДБН В.2.2-15-2005 Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення";

"СНИП 11-7-81** Строительство в сейсмических районах" *на:* "ДБН В.1.1-12:2006 Захист від небезпечних геологічних процесів. Будівництво у сейсмічних районах України";

"СНИП 2.04.08-87 Газоснабжение" *на:* "ДБН В.2.5-20-2001 Інженерне обладнання будинків і споруд. Газопостачання";

"СНИП 11-4-79 Естественное и искусственное освещение" *на:* "ДБН В.2.5-28:2006 Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення";

"ВСН 61-91 Проектирование среды жизнедеятельности с учетом потребностей инвалидов и маломобильных групп населения" *на:* "ДБН В.2.2-17:2006 Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення";

"СанПиН 5146-89 Временные санитарно-гигиенические нормы и правила устройства, оборудования, содержания и режима работы на персональных электронно-вычислительных машинах и видеодисплейных терминалах в кабинетах вычислительной техники и дисплейных классах всех типов средних учебных заведений" *на:* "ДСанПіН 5.5.6.009-98 Державні санітарні правила і норми влаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режим праці учнів на персональних комп'ютерах".

Вилучити посилання на такий НД:

"ГОСТ 12176-89 Кабели, провода и шнуры. Методы проверки на нераспространение горения" (у *Зміні № 1*).

Доповнити перелік нормативних посилань такими НД:

"ДБН В.1.1-5-2000 Захист від небезпечних геологічних процесів. Будинки і споруди на підроблюваних територіях і просідаючих ґрунтах;

ДБН В.1.1-7-2002 Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва;

ДБН В.1.2-2:2006 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Навантаження і впливи. Норми проектування;

ДБН В.2.2-13-2003 Будинки і споруди. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди;

ДБН В.2.2-16-2005 Будинки і споруди. Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади;

ДБН В.2.5-13-98* Інженерне обладнання будинків і споруд. Пожежна автоматика будинків і споруд;

ДБН В.2.5-24-2003 Інженерне обладнання будинків і споруд. Електрична кабельна система опалення;

ДБН В.2.5-27-2006 Інженерне обладнання будинків і споруд. Захисні заходи електробезпеки в електроустановках будинків і споруд;

ДБН В.2.6-31:2006 Конструкції будівель і споруд. Теплова ізоляція будівель;

ГОСТ 2874-82 Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством (Вода питна. Гігієнічні вимоги і контроль за якістю);

ГОСТ 27483-87 (МЭК 695-2-1-80) Испытания на пожароопасность. Методы испытаний. Испытания нагретой проволокой (Випробовування на пожежонебезпеку. Методи випробувань. Випробовування нагрітим дротом);

НПАОП 40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок;

НРБУ-97 Норми радіаційної безпеки України. Державні гігієнічні нормативи;

НАПБ А.01.001-2004 Правила пожежної безпеки в Україні;

ЗМІНА №2 ДБН В.2.2-3-97

Сторінка 10

НАПБ Б.06.004-2005 Перелік однотипних за призначенням об'єктів, які підлягають обладнанню автоматичними установками пожежогасіння та пожежної сигналізації;

ВБН В.2.2.45-1-2004 Проектування телекомунікацій. Лінійно-кабельні споруди;

СНиП 2.01.01-82 Строительная климатология и геофизика (Будівельна кліматологія та геофізика);

СНиП II-35-76 Котельные установки (Котельні установки);

ВСН 1-90 Технические указания по технологии изготовления железобетонных предварительно напряженных опор контактной сети методом центрифугирования (Технічні вказівки щодо технології виготовлення залізобетонних попередньо напружених опор контактної мережі методом центрифугування);

ВСН 60-89 / Госкомархитектуры Устройство связи, сигнализации и диспетчеризации инженерного оборудования жилых и общественных зданий. Нормы проектирования (Улаштування зв'язку, сигналізації і диспетчеризації інженерного обладнання житлових і громадських будинків. Норми проектування);

СанПиН 2605-82 Санитарные нормы и правила обеспечения инсоляцией жилых и общественных зданий и территории жилой застройки (Санітарні норми і правила забезпечення інсоляцією житлових та громадських будинків і території житлової забудови);

СанПиН 3077-84 Санитарные нормы допустимого шума в помещениях жилых и общественных зданий и на территории жилой застройки (Санітарні норми допустимого шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови);

ДСанПіН 5.5.2.008-01 Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу;

РД 34.21.122-87 Инструкция по устройству молниезащиты зданий и сооружений (Інструкція з улаштування блискавкозахисту будинків і споруд);

ПУЕ:2006 Правила улаштування електроустановок, розділи 1.5, 2.4, 2.5 і 6.

ПУЕ:2008 Правила улаштування електроустановок, розділи 4.1 і 4.2".

Додаток 9, таблиця.

Місце зміни	Надруковано	Повинно бути
Колонка 1 , рядок 3	Загальноосвітні середні школи (1- 11-й класи)	Середні загальноосвітні школи (1-12-й класи)

Доповнити НД новим додатком:

**"Додаток 10
(обов'язковий)**

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Гімназія - загальноосвітній навчальний заклад II - III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів відповідно до профілю (Закон України "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV від 13.05.1999).

Колегіум - загальноосвітній навчальний заклад III ступеня філологічно-філософського та (або) культурно-естетичного профілів (Закон України "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV від 13.05.1999).

Комплектність навчального закладу - кількість паралелей класів (навчальних груп).

Ліцей - загальноосвітній навчальний заклад III ступеня з профільним навчанням і допрофесійною підготовкою (Закон України "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV від 13.05.1999).

Міжшкільний навчально-виробничий комбінат - навчальний заклад для забезпечення потреб учнів загальноосвітніх навчальних закладів у профорієнтаційній, допрофесійній, професійній підготовці (Закон України "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV від 13.05.1999).

Навчальний кабінет - класна кімната закладу зі створеним навчальним середовищем, оснащеним сучасними засобами навчання та шкільним обладнанням (Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів / Затв. наказом Міністра освіти і науки України від 20.07.2004 № 60).

Навчальний комплекс - взаємопов'язані будинки та споруди або з'єднані між собою блоки (навчальних, фізкультурно-спортивних, клубно-видовищних, адміністративно-службових і господарських приміщень) навчального закладу, що розміщуються на єдиній території.

Навчальна секція - блок навчальних і допоміжних приміщень для не більше ніж двох 1-х або шести 2-4-х і 5-12-х класів.

Організаційно-педагогічна структура - співвідношення паралелей класів (навчальних груп) одного віку.

Паралель класів (навчальних груп) - кількість класів (навчальних груп) одного віку.

Рекуперація - процес теплопередачі від витяжного повітря до припливного.

Середні загальноосвітні школи (1-12-й класи) - загальноосвітній навчальний заклад I - III ступенів (I ступінь - початкова школа, II ступінь - основна школа, III ступінь - старша школа, як правило, з профільним спрямуванням навчання) (Закон України "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV від 13.05.1999)".

Здания и сооружения
Здания и сооружения учебных заведений

1 РАЗРАБОТАНО: Открытое акционерное общество "Украинский зональный научно-исследовательский и проектный институт по гражданскому строительству" (ОАО "КиевЗНИИЭП")
при участии
ГУ "Институт гигиены и медицинской экологии им. А.Н.Марзеева" АМН Украины;
УкрНИИ пожарной безопасности МЧС Украины

2 УТВЕРЖДЕНО И ВВЕДЕНО В ДЕЙСТВИЕ: приказ Министерства регионального развития и строительства Украины от 18.03.2008 г. № 129, дата введения с 2008-10-01

ТЕКСТ ИЗМЕНЕНИЯ

По всему тексту государственных строительных норм заменить ссылку на приложение 8 с указанной позицией нормативного документа: "п.1" на: "ДБН 360"; "п.2" на: "ДБН В.2.2-15"; "п.3" на: "ДБН В.2.2-9"; "п.5" на: "ДБН В.1.1-7"; "п.6" на: "СНиП 2.04.01"; "п.7" на: "СНиП 2.04.05"; "п.8" на: "ДБН В.2.5-20"; "п.9" на: "ДБН В.1.1-7"; "п.10" на: "СНиП 2.09.02"; "п.11" на: "СНиП 2.09.04"; "п.12" на: "СНиП 3.05.06"; "п.13" на: "СНиП 3.05.07"; "п.14" на: "ДБН В.2.5-28"; "п.15" на: "ДБН В.1.1-12"; "п.16" на: "ДБН В.2.2-17"; "п.17" на: "ДБН В.2.5-23"; "п.18" на: "ПУЭ"; "п.19" на: "ДСанПІН 5.5.6.009"; "п.20" на: "СанПіН 42-121-4719".

Вступление. В первом абзаце, первом пункте перечня после слова: "лицеев" дополнить: "коллегиумов" и далее - по тексту.

Пункт 1.1. Изложить в новой редакции:

"При проектировании учебных заведений необходимо организовывать доступность учащихся и студентов с ограниченными физическими возможностями (прежде всего тех, которые передвигаются на креслах-колясках) к зданиям и их помещениям с учетом требований ДБН В.2.2-9 и ДБН В.2.2-17".

Пункт 2.13. Второй абзац дополнить в скобках: "(ДБН В.2.2-13)".

Пункт 3.1. Дополнить пятым абзацем:

"При разработке объемно-планировочных и конструктивных решений зданий учебных заведений для строительства в различных природно-климатических и горно-геологических условиях необходимо учитывать требования ДБН В.1.1-5, ДБН В.1.1-12, ДБН В.2.6-31, ДБН В.1.2-2, СНиП 2.01.01".

Пункт 3.3, а). В третьем пункте перечня заменить слова: "учебные секции 5-11-х классов" на: "учебные секции 5-12-х классов", далее - по тексту.

Пункт 3.13. Первый абзац изложить в новой редакции:

"Высота этажей учебных помещений устанавливается исходя из того, что высоту учебных помещений от пола до потолка следует принимать не менее 3,3 м. В условиях реконструкции допускается принимать высоту учебных помещений от пола до потолка 3 м".

Во втором абзаце заменить слова: "лабораторий вычислительной техники" на: "кабинетов вычислительной техники", а в конце предложения, после слов: "...не менее 4,2 м" дополнить словами в скобках: "(от пола до пола следующего этажа)".

Пункт 3.17. Заменить слова в скобках: "(приложение 8, п. 17)" на: "(ДСанПІН 5.5.6.009)".

Пункт 3.25. Заменить слова в скобках: "(приложение 8, п.п.3; 4; 5)" на: "(ДБН В.2.2-9, ДБН В.1.1.7, ДБН В.2.5-13)".

Пункт 3.43, таблиця 4.

Место изменения	Напечатано	Должно быть
Столбец 2, строка 1	2,4	2,4 (см. примечание 2)
Столбец 2, строка 2	2,4	2,4 (см. примечание 2)
Столбец 2, строка 4	2,8	2,8 (см. примечание 2)

Пункт 3.58. После первого предложения дополнить в скобках: "(ДБН В.2.2-13)".

Пункт 3.70. После первого предложения дополнить в скобках: "(ДБН В.2.2-16)".

Пункт 3.72. В первом абзаце, втором пункте перечня заменить слова в скобках: "(5-11-й классы)" на: "(5-12-й классы)" и далее - по тексту.

Пункт 3.81. В первом пункте перечня заменить слова: "40 мест" на: "20 мест".

Пункт 3.88, таблица 16.

Место изменения	Напечатано	Должно быть
Столбец 1 , строка 6	10-11-х классов	10-12-х классов
Столбец 1 , строка 11	2-11-х классов	2-12-х классов

Пункт 3.93, третий абзац. Заменить слова: "5-11-х классов" на: "5-12-х классов" и далее - по тексту.

Пункт 4.3. Первый абзац изложить в новой редакции:

"На вводе водопровода от внешней сети следует устанавливать счетчик воды. При подключении внутренней системы горячего водоснабжения к внешней сети необходимо устанавливать счетчик горячей воды на подающем и циркуляционном трубопроводах. На вводе водопровода от внешней сети с давлением 0,3 МПа и более следует устанавливать регулятор прямого действия для снижения давления во внутренней системе водоснабжения до нужного уровня".

Пункт 4.7. Изъять слово: "приборов".

Пункт 4.8. После первого предложения дополнить в скобках: "(ДБН В.2.2-13)".

Второе предложение изложить в новой редакции:

"Бассейны следует проектировать с устройствами вторичного использования тепла сбрасываемой воды, применяя рекуперативные теплообменники или, при обосновании, тепловые насосы".

Пункт 4.9. Изложить в новой редакции:

"В столовых учебных заведений необходимо устанавливать приборы для резервного горячего водоснабжения, используя теплоту конденсации холодильного агента технологических холодильных установок или электрические водонагреватели".

Пункт 4.11. Дополнить предложением:

"Максимальная расчетная температура теплоносителя, который подается в отопительные приборы общеобразовательных учебных заведений, не должна превышать 90 °С в двухтрубных и 95 °С в однетрубных системах".

Пункт 4.12. Второе предложение изложить в новой редакции:

"При невозможности подключения к системам централизованного теплоснабжения следует проектировать соответственно нормам (СНиП II-35) местные теплогенераторы, которые рекомендуется предусматривать при обосновании вместе с альтернативными источниками, например, с тепловыми насосами и солнечными коллекторами, которые могут применяться в случае активного использования здания летом. При наличии соответствующего разрешения энергоснабжающей организации рекомендуется проектировать электрическую теплоаккумуляционную кабельную систему отопления с потреблением энергии исключительно ночью по льготному тарифу, выполняя требования ДБН В.2.5-24, в том числе относительно

Пункт 4.13. Второе предложение изложить в новой редакции:

"Приборы учета теплотребления должны устанавливаться также в отдельных блоках учебного комплекса, в которых осуществляется самостоятельная хозяйственная деятельность".

Пункт 4.14, таблица 17.

Место изменения (поправки)	Напечатано	Должно быть	
Столбец 3-4, строка 3	16 м ³ /ч на 1 чел.	(3)	(3)
Столбец 3-4, строка 7	То же	По расчету	
Столбец 2, строка 20	116	16	
Столбец 4, строка 20	1,5	(1,5)	

Примечание 3 изложить в новой редакции:

"Примечание 3. Вентиляция производственных помещений учебных заведений должна проектироваться соответственно технологическому заданию".

Дополнить новым примечанием:

"Примечание 4. Расчет воздухообмена в помещениях бассейнов должен проводиться с учетом предотвращения выпадения конденсата на поверхности ограждений".

Пункт 4.16. Изложить в новой редакции:

"Приток свежего воздуха в учебные помещения и вытяжку из них следует предусматривать приточно-вытяжными установками с использованием тепла вытяжного воздуха для подогрева приточного воздуха.

Допускается предусматривать подачу свежего воздуха через верхние фрамуги окон:

- в учебные помещения с количеством мест до 20 включительно;
- в учебные помещения с количеством мест до 30 включительно, если учебное заведение проектируется для районов, где нормативная (СНиП 2.04.05 и СНиП 2.01.01) температура наружного воздуха зимой по параметру Б составляет минус 18 °С и выше;
- в общеобразовательных учебных заведениях с количеством учащихся до 150.

В случае подачи в учебные помещения свежего воздуха через верхние фрамуги окон вытяжная вентиляция из них должна проектироваться с естественным побуждением без дефлекторов из расчета однократного обмена за час".

Пункт 4.17. Дополнить предложением:

"Вытяжные системы от помещений приготовления пищи и общих туалетов должны проектироваться из воздуховодов класса "П". Выброс воздуха от этих помещений должен быть организован выше кровли наивысшей в радиусе 50 м части здания".

Пункт 4.19. Второй абзац изложить в новой редакции:

"В актовом зале и аудиториях на 150 мест и более соответственно заданию на проектирование допускается обеспечивать оптимальные параметры внутреннего воздуха, предусмотренные СНиП 2.04.05".

Пункт 4.20. Изложить в новой редакции:

"Системы отопления должны проектироваться с установкой автоматических регуляторов теплового потока, которые обеспечивают погодное регулирование и программное снижение температуры внутреннего воздуха в нерабочее время на абонентском вводе тепловой сети, а при наличии самостоятельных систем, которые обслуживают столовую, учебные мастерские и прочие группы помещений, - непосредственно на ответвлениях к этим группам помещений. Кроме того, автоматические терморегуляторы прямого действия должны устанавливаться на подводках к отопительным приборам. В помещениях, где установлено несколько отопительных приборов, рекомендуется устанавливать автоматические терморегуляторы на приборах, общая тепловая мощность которых составляет не меньше 50 % общей тепловой мощности всех приборов

помещения с установкой на других приборах запорной арматуры с соответствующей пропускной способностью".

Пункт 4.21. *Изложить в новой редакции:*

"Газоснабжение в зданиях учебных заведений выполняют соответственно ДБН В.2.5-20. Затраты газа в лабораториях высших учебных заведений необходимо принимать соответственно технологическому заданию".

Пункт 4.22. *Изложить в новой редакции:*

"В техническом подполье, подвальном и цокольном этажах, а при их отсутствии на первом этаже зданий учебных заведений газифицированных населенных пунктов следует предусматривать контроль концентраций взрывоопасных газов с выходом на предупредительную сигнализацию и на диспетчерскую службу".

Пункт 4.23. *Заменить слова в скобках: "(примечание 8, п.12; 13; 17; 18)" на: "(СНиП 3.05.06, СНиП 3.05.07, ДБН В.2.5-23, ПУЭ, ПУЭ)".*

Пункт дополнить вторым предложением:

"Кабельные линии системы электропроводки должны отвечать требованиям пожарной безопасности в соответствии с приложением Т ДБН В.2.2-9".

Подраздел "Связь и сигнализация". *Заменить название "Связь и сигнализация" на: "Системы связи и сигнализации".*

Пункт 4.29. *Изложить в новой редакции:*

"Здания и сооружения учебных заведений должны оборудоваться сетями единой национальной системы связи, телевизионного и проводного вещания".

Пункт 4.30. *Изложить в новой редакции:*

"Расчет емкости линейных сооружений сети связи зданий и сооружений учебных заведений следует выполнять в соответствии с ВБН В.2.2-45-1 с обеспечением возможности обязательной установки абонентских конечных устройств в помещениях дежурного персонала, в технологических помещениях в соответствии с требованиями норм, в помещениях директора, заместителей директора, приемной, завучей, канцелярии, медицинской комнате (кабинете медсестры) и кабинете врача, кабинете психолога, стоматологическом кабинете, методическом кабинете, кабинете информатики и вычислительной техники, заведующего столовой".

Пункт 4.31. *Изложить в новой редакции:*

"Абонентские розетки проводного вещания устанавливаются в помещениях дежурного персонала, административно-хозяйственных помещениях, медицинской комнате (кабинете медсестры) и кабинете врача, заведующего столовой".

Пункт 4.32. *Изложить в новой редакции:*

"Абонентские присоединительные средства телевизионного вещания устанавливаются в помещениях директора, заместителей директора, завучей, приемной, кабинетах иностранного языка, универсальном зале, специализированных учебных кабинетах, кабинетах информатики и вычислительной техники, кабинетах-лабораториях, зальных помещениях клубно-зрелищной группы и библиотеки".

Пункт 4.33. *Изложить в новой редакции:*

"В зданиях и сооружениях учебных заведений в соответствии с заданием на проектирование, а в общеобразовательных учебных заведениях вместимостью 36 классов и более сеть связи должна предусматривать возможность организации ведомственной телефонной связи с установкой абонентских устройств в помещениях директора, заместителей директора, приемной, завучей, канцелярии, медицинской комнате (кабинете врача), кабинете психолога, стоматологическом кабинете, методическом кабинете,

кабинетах информатики и вычислительной техники, заведующего столовой, препараторских-ресурсных, помещениях инструкторов, киноаппаратной, радиоузле, помещениях студийно-кружковых занятий, комнатах техперсонала, слесаря, хозяйственной мастерской".

Пункт 4.34. Изложить в новой редакции:

"Звукоусиление в помещениях клубно-зрелищного и физкультурно-спортивного назначения и других необходимо предусматривать при объеме этих помещений более 2000 м³, или если расстояние от первичного источника звука до отдаленного слушателя составляет более 25 м.

При показателях менее указанных необходимость применения систем звукоусиления должна определяться заданием на проектирование".

Пункт 4.35. Изложить в новой редакции:

"В зданиях и сооружениях учебных заведений необходимо предусматривать радиотрансляционные узлы ведомственного вещания и сети для звукоусиления и трансляции сообщений, фоновых музыкальных программ и др.

Источники звука необходимо устанавливать в помещениях с постоянным и временным пребыванием людей.

Использование систем звукоусиления на территории для проведения спортивных и массовых мероприятий должно определяться заданием на проектирование.

Системы звукоусиления, как правило, должны быть совмещенными с системами приоритетного оповещения и обеспечивать требования относительно выполнения СОЗ-СО5 в соответствии с 7.10-7.19 ДБН В.1.1.7".

Подраздел "Связь и сигнализация" дополнить новыми пунктами:

"4.36 Здания и сооружения учебных заведений должны быть оборудованы автоматическими системами сигнализации и регламентации времени. Помещения 1-х классов общеобразовательных учебных заведений должны выделяться для отдельных программ.

Допускается использование системы звукоусиления и оповещения для передачи (трансляции) сигналов регламентации времени.

4.37 Вертикальная прокладка сетей связи и сигнализации в зданиях и сооружениях учебных заведений, как правило, должна предусматриваться скрыто в отдельных трубах-стояках с устьями в соответствии с ВСН 60 отдельных этажных распределительных монтажных шкафов систем связи и сигнализации.

4.38 Прокладка сетей связи и сигнализации от этажных распределительных шкафов и вводы их к помещениям должна выполняться скрыто.

Конструкции вводов должны иметь возможность свободной прокладки, дополнения и замены кабелей и проводов абонентских сетей.

4.39 Проектом необходимо предусматривать мероприятия, которые защищают от несанкционированного проникновения в монтажные распределительные шкафы и другие сооружения, по помещениям и оборудованию сетей связи и сигнализации.

4.40 Антенные устройства систем эфирного телевидения, спутниковой связи и телевидения должны располагаться в тех местах, где они не ухудшают архитектурный облик домов. Как правило, размещать их необходимо на кровле домов с учетом дополнительных механических нагрузок. Размещение антенных устройств на фасадных стенах, балконах не допускается.

4.41 Молниезащита стояков линий сети проводного вещания, мачт телеантенн (в т.ч. и спутниковых) выполняется в соответствии с ВСН 60, ВСН 1 и РД 34.21.122.

Мероприятия по выравниванию потенциалов металлических частей оборудования систем связи и сигнализации в соответствии с НПА ОП 40.1-1.32 определяются комплексно для металлических конструкций

и всего электрооборудования зданий и сооружений учебных заведений.

4.42. Охранной сигнализацией с выводом сигнала на пульт дежурного диспетчерской сигнализации или пульт централизованного наблюдения службы охраны должны оборудоваться помещения хранения учебного оружия, кабинеты информатики и вычислительной техники, противопожарной автоматики, электрощитовые, входы в технические помещения и выходы на кровлю здания, входы в машинное отделение лифтов.

Оборудование охранной сигнализацией других помещений зданий и сооружений учебных заведений, в которых сосредоточены материальные ценности, определяется заданием на проектирование.

Организационно-технические мероприятия по передаче сигналов охранной сигнализации службам ведомственной или государственной охраны определяются взаимно согласованным заданием на проектирование.

4.43 Требования относительно оснащения зданий и сооружений учебных заведений автоматической пожарной сигнализацией и системой оповещения о пожаре и управления эвакуацией людей изложены в ДБН В.1.1-7 и ДБН В.2-5-13".

Приложение 1, таблица 1. Изложить в новой редакции:

Основные типы общеобразовательных учебных заведений

Таблица 1

Тип заведения за уровнем обучения	Количество лет обучения	Количество параллелей классов	Тип заведения по количеству классов	Местоположение: город или поселок городского типа (Г), сельское поселение (С)
Общеобразовательное учебное заведение I степени (начальная школа)				
1-4-й классы	4	1	4	С
		3	12	Г
		4	16	Г
Общеобразовательное учебное заведение I-II ступеней (основная школа)				
1-9-й классы	9	1	9	С
		2	18	Г
		3	27	Г
		4	36	Г
Общеобразовательное учебное заведение I-III ступеней (средняя общеобразовательная школа)				
1-12-й классы	12	1	12	С
		2	24	Г, С
		3	36	Г, С
Гимназия				
5-12-й классы	8	1	8	Г, С
		2	16	Г
		3	24	Г
Лицей*)				
10-12-й классы	3	3	9	Г
		4	12	Г
		6	18	Г
Коллегиум				
10-12-й классы	3	3	9	Г
		4	12	Г
		6	18	Г

*) Допускается организация допрофильной подготовки учащихся с углубленным изучением предметов отдельных направлений с 7-го, 8-го или 9-го классов.

Примечание 1. Общая вместимость общеобразовательных учебных заведений устанавливается заданием на проектирование в зависимости от количества учащихся и нормативной наполняемости классов, установленной Министерством образования и науки Украины.

Примечание 2. Уменьшение наполняемости классов для школ сельской местности принимается по согласованию с Министерством образования и науки Украины.

Приложение 5, таблица

Место изменения	Напечатано	Должно быть
Столбец 1, строка 2	- универсальные	- универсальные (общефизической подготовки и спортивных игр)
Столбец 1, строка 6	- общефизической подготовки	- тренажерно-гимнастические

Приложение 7, таблица. *Изложить в новой редакции:*

**"Приложение 7
(рекомендуемое)**

Состав и площади помещений столовой на сырье для общеобразовательных учебных заведений

Название помещения	Площадь помещения (не менее), м ² , в заведениях вместимостью								
	4 класса 100/120 учащихся ¹⁾	8 классов 200/240 учащихся ²⁾	9 классов 225/360 учащихся ²⁾	12 классов 300/360 учащихся ²⁾	18 классов 450/540 учащихся ²⁾	24 класса 600/720 учащихся ²⁾	27 классов 675/810 учащихся ²⁾	36 классов 900/1080 учащихся ²⁾	
1 Обеденный зал (с зоной для первоклассников) и раздаточная	35/40+12	75+16/90+16	75+16/90+16	100+18/120+18	150+18/180+18	200+24/240+24	225+24/270+24	300+24/360+24	
	35/40 п.м.	75/90 п.м.	75/90 п.м.	100/120 п.м.	150/180 п.м.	200/240 п.м.	225/270 п.м.	300/360 п.м.	
- умывальная перед обеденным залом	4	8/10	8/10	10/12	16/18	20/24	24/28	30/36	
	2 ум-ка	4 5 ум-ков	4/5 ум-ков	5/6 ум-ков	8/9 ум-ков	10/12 ум-ков	12/14 ум-ков	15/18 ум-ков	
- буфетная стойка и кладовая	24 (16+8)	24 (16+8)	24 (16+8)	24 (16+8)	26 (16+10)	26 (16+10)	26 (16+10)	26 (16+10)	
2. Кухня, в том числе	- / 48	63	63	73	89	89	96	96	
- горячий цех	- / (20)	(30)	(30)	(35)	(43)	(43)	(50)	(50)	
- холодный цех и резка хлеба	- / (8+4)	(9+4)	(9+4)	(9+4)	(10+4)	(10+4)	(10+4)	(10+4)	
- мясной и рыбный цеха	- / (5+5)	(6+6)	(6+6)	(8+8)	(10+10)	(10+10)	(10+10)	(10+10)	
- овощной цех	- / (6)	(8)	(8)	(10)	(12)	(12)	(12)	(12)	
3. Моечная столовой, буфетной и кухонной посуды	- / 15 (9+6)	18 (12+6)	18 (12+6)	18 (12+6)	23 (16+7)	32 (25+7)	32 (25+7)	32 (25+7)	
4 Охлаждаемая камера:									
- мясных продуктов	- /	}8	}9	}9	4	4	4	4	
- рыбных продуктов	- /				4	4	4	4	4
- молочных продуктов, жиров и гастрономии	- /				4	4	4	4	4
- овощей	- /				4	4	4	4	4
- пищевых отходов (в т.ч. неохлаждаемое помещение)	- / 2	3	3	4	4+4	4+4	4+4	4+4	
5 Кладовая сухих продуктов, овощей, напитков, соков	- / 14 (8+6)	- / 14 (8+6)	- / 14 (8+6)	20 (6+6+8)	26 (8+8+10)	32 (10+10+12)	32 (10+10+12)	32 (10+10+12)	
6 Загрузочная и тарная	- / 10 (6+4)	12 (8+4)	12 (8+4)	12 (8+4)	14 (10+4)	18 (12+6)	18 (12+6)	18 (12+6)	
7. Моечная для яиц	- / -	5	5	5	6	6	6	6	
8. Инвентарная, бельевая	- / 4	4	4	4	5	5	5	5	
9 Гардеробная для персонала с душевой и уборной	- / 10 (6+4)	10 (6+4)	10 (6+4)	10 (6+4)	12 (8+4)	15 (9+6)	15 (9+6)	15 (9+6)	
Итого:	63 / 189	268 / 285	269 / 286	311 / 333	409 / 441	491 / 535	527 / 576	608 / 674	

¹⁾Для общеобразовательных учебных заведений на 4 класса приведено два варианта: буфет на 35 пос.мест или столовая на 40 посадочных мест (п.м.)

²⁾ Приведено два варианта столовой: для учреждений с наполняемостью классов 25 и 30 учащихся".

Приложение 8. *Заменить название:* "Список основных нормативных документов, используемых при проектировании зданий учебных заведений, на которые даны ссылки в настоящих нормах" *на:* "НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ".

Заменить нормативные ссылки на такие НД:

"ДБН 360-92*" *на:* "ДБН 360-92***";

"СНиП 2.08.01-89 Жилые здания" *на:* "ДБН В.2.2-15-2005 Здания и сооружения. Жилые здания. Основные положения";

"СНиП II-7-81** Строительство в сейсмических районах" *на:* "ДБН В.1.1-12:2006 Защита от опасных геологических процессов. Строительство в сейсмических районах Украины";

"СНиП 2.04.08-87 Газоснабжение" *на:* "ДБН В.2.5-20-2001 Инженерное оборудование зданий и сооружений. Газоснабжение";

"СНиП 11-4-79 Естественное и искусственное освещение" *на:* "ДБН 6.2.5-28:2006 Инженерное оборудование зданий и сооружений. Естественное и искусственное освещение";

"ВСН 61-91 Проектирование среды жизнедеятельности с учетом потребностей инвалидов и маломобильных групп населения" *на:* "ДБН В.2.2-17:2006 Здания и сооружения. Доступность зданий и сооружений для маломобильных групп населения";

"СанПиН 5146-89 Временные санитарно-гигиенические нормы и правила устройства, оборудования, содержания и режима работы на персональных электронно-вычислительных машинах и видеодисплейных терминалах в кабинетах вычислительной техники и дисплейных классах всех типов средних учебных заведений" *на:* "ДСанПІН 5.5.6.009-98 Державні санітарні правила і норми влаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режим роботи учнів на персональних комп'ютерах" (Государственные санитарные правила и нормы устройства и оборудования кабинетов компьютерной техники в учебных заведениях и режим работы учащихся на персональных компьютерах)".

Изъять ссылку на такой НД:

"ГОСТ 12176-89 Кабели, провода и шнуры. Методы проверки на нераспространение горения" (*в Изменении N31*).

Дополнить перечень нормативных ссылок такими НД:

"ДБН В.1.1-5-2000 Защита от опасных геологических процессов. Здания и сооружения на подрабатываемых территориях и просадочных грунтах;

ДБН В.1.1-7-2002 Защита от пожара. Пожарная безопасность объектов строительства;

ДБН В.1.2-2:2006 Система обеспечения надежности и безопасности строительных объектов. Нагрузки и воздействия. Нормы проектирования;

ДБН В.2.2-13-2003 Здания и сооружения. Спортивные и физкультурно-оздоровительные сооружения;

ДБН В.2.2-16-2005 Здания и сооружения. Культурно-зрелищные и досуговые учреждения;

ДБН В.2.5-13-98* Инженерное оборудование зданий и сооружений. Пожарная автоматика зданий и сооружений;

ДБН В.2.5-24-2003 Инженерное оборудование зданий и сооружений. Электрическая кабельная система отопления;

ДБН В.2.5-27-2006 Инженерное оборудование зданий и сооружений. Защитные мероприятия электробезопасности в электроустановках зданий и сооружений;

ДБН В.2.6-31:2006 Конструкции зданий и сооружений. Тепловая изоляция зданий;

ГОСТ 2874-82 Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством;

ГОСТ 27483-87 (МЭК 695-2-1-80) Испытание на пожароопасность. Методы испытаний. Испытание нагретой проволокой;

НПАОП 40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок (Правила устройства электроустановок. Электрооборудование специальных установок);

НРБУ-97 Нормы радиационной безопасности Украины. Государственные гигиенические нормативы;

НАПБ А.01.001-2004 Правила пожежної безпеки в Україні (Правила пожарной безопасности в Украине);

НАПБ Б.06.004-2005 Перелік однотипних за призначенням об'єктів, які підлягають обладнанню автоматичними установками пожежогасіння та пожежної сигналізації (Перечень однотипных по назначению объектов, подлежащих оборудованию автоматическими установками пожаротушения и пожарной сигнализации);

ВБН В.2.2.45-1-2004 Проектування телекомунікацій. Лінійно-кабельні споруди (Проектирование телекоммуникаций. Линейно-кабельные сооружения);

СНиП 2.01.01-82 Строительная климатология и геофизика;

СНиП II-35-76 Котельные установки;

ВСН 1-90 Технические указания по технологии изготовления железобетонных предварительно напряженных опор контактной сети методом центрифугирования;

ВСН 60-89/ Госкомархитектуры Устройство связи, сигнализации и диспетчеризации инженерного оборудования жилых и общественных зданий. Нормы проектирования;

СанПиН 2605-82 Санитарные нормы и правила обеспечения инсоляцией жилых и общественных зданий и территории жилой застройки;

СанПиН 3077-84 Санитарные нормы допустимого шума в помещениях жилых и общественных зданий и на территории жилой застройки;

ДСанПІН 5.5.2.008-01 Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (Государственные санитарные правила и нормы устройства, содержания общеобразовательных учебных заведений и организации учебно-воспитательного процесса);

РД 34.21.122-87 Инструкция по устройству молниезащиты зданий и сооружений;

ПУЕ:2006 Правила улаштування електроустановок, розділи 1.5, 2.4, 2,5 і 6 (Правила устройства электроустановок, разделы 1.5, 2.4, 2,5 и 6).

ПУЕ:2008 Правила улаштування електроустановок, розділи 4.1 і 4.2 (Правила устройства электроустановок, разделы 4.1 и 4.2)".

Приложение 9, таблица.

Место изменения	Напечатано	Должно быть
Столбец 1 , строка 3	Общеобразовательные средние школы (1-11-й классы)	Средние общеобразовательные школы (1-12-й классы)

"Приложение 10

(обязательное)

ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПОНЯТИЙ

Гимназия - общеобразовательное учебное заведение II - III ступеней с углубленным изучением отдельных предметов соответственно профилю (Закон Украины "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV от 13.05.1999).

Коллегиум - общеобразовательное учебное заведение III ступени филологически-философского и (или) культурно-эстетического профилей (Закон Украины "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV от 13.05.1999).

Комплектность учебного заведения - количество параллелей классов (учебных групп).

Лицей - общеобразовательное учебное заведение III ступени с профильным обучением и допрофессиональной подготовкой (Закон Украины "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV от 13.05.1999).

Межшкольный учебно-производственный комбинат - учебное заведение для обеспечения потребностей учащихся общеобразовательных учебных заведений в профориентационной, до-профессиональной, профессиональной подготовке (Закон Украины "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV от 13.05.1999).

Учебный кабинет - классная комната заведения с созданной учебной средой, оснащенной современными средствами обучения и школьным оборудованием (Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів. Положение об учебных кабинетах и общеобразовательных учебных заведений / Утв. приказом Министра образования и науки Украины от 20.07.04 г. № 60).

Учебный комплекс - взаимосвязанные здания и сооружения или объединенные между собой блоки (учебных, физкультурно-спортивных, клубно-зрелищных, административно-служебных и хозяйственных помещений) учебного заведения, размещаемые на единой территории.

Учебная секция - блок учебных и вспомогательных помещений для не более чем двух 1-х или шести 2-4-х и 5-12-х классов.

Организационно-педагогическая структура - соотношение параллелей классов (учебных групп) одного возраста.

Параллель классов (учебных групп) - количество классов (учебных групп) одного возраста.

Рекуперация - процесс теплопередачи от вытяжного воздуха к приточному.

Средняя общеобразовательная школа - общеобразовательное учебное заведение I - III ступеней (I ступень - начальная школа, II ступень - основная школа, III ступень - старшая школа, как правило, с профильным направлением обучения) (Закон Украины "Про загальну середню освіту" / № 651-XIV от 13.05.1999)".